

Vec C-33/23

Návrh na začatie prejudiciálneho konania

Dátum podania:

24. január 2023

Vnútroštátny súd:

Landesgericht Korneuburg

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

24. január 2023

Odvolateľka:

AA AG

Odporcovia v odvolacom konaní:

VM

AG GmbH

PRACOVNÝ DOKUMENT

[omissis]

Rakúska republika

LANDESGERICHT KORNEUBURG (Krajinský súd Korneuburg, Rakúsko)

UZNESENIE

Landesgericht Korneuburg (Krajinský súd Korneuburg) ako odvolací súd [omissis] vo veciach

[A] žalobcu V***** M*****[omissis]¹ [omissis] proti žalovanej A***** A***** AG [omissis], predmetom ktorej je suma **250 eur** spolu s úrokmi (**22 R 224/22d**);

[B] žalobkyne A***** G***** GmbH [omissis] proti žalovanej A***** A***** AG [omissis], predmetom ktorej je suma **800 eur** spolu s úrokmi (**22 R 10/23k**);

V konaní o odvolaniach žalovanej v každom jednotlivom prípade proti rozsudkom Bezirksgericht Schwechat (Okresný súd Schwechat, Rakúsko)

[A] z 1. septembra 2022, 24 C 203/22s-7, a

[B] z 26. októbra 2022, 27 C 174/22y-9,

na neverejnom pojednávaní prijal uznesenie:

[I.] [omissis] [spojenie vnútroštátnych konaní]

[II.] Súdnemu dvoru Európskej únie sa podľa článku 267 ZFEÚ na **prejudiciálne rozhodnutie** predkladajú tieto otázky:

[1.] „Má sa článok 3 ods. 1 písm. a) nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 261/2004, ktorým sa ustanovujú spoločné pravidlá systému náhrad a pomoci cestujúcim pri odmietnutí nástupu do lietadla, v prípade zrušenia alebo veľkého meškania letov a ktorým sa zrušuje nariadenie (EHS) č. 295/91 (ďalej len „nariadenie o právach cestujúcich“) v spojení s Dohodou medzi Európskym spoločenstvom a Švajčiarskou konfederáciou o leteckej doprave z 21. júna 1999 v znení rozhodnutia Spoločného výboru Spoločenstva a Švajčiarska pre leteckú dopravu č. 2/2010 z 26. novembra 2010 vykladať v tom zmysle, že letecké spojenie, ktoré sa skladá z dvoch letových úsekov, s odletom z územia Švajčiarskej konfederácie, medzipristátím na území členského štátu a cieľovým miestom na území

¹ [omissis]

tretej krajiny (ktorého prevádzkujúci letecký dopravca je navyše dopravcom Spoločenstva), patrí do pôsobnosti nariadenia o právach cestujúcich?“

[2.] „Má sa článok 3 ods. 1 písm. b) nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 261/2004, ktorým sa ustanovujú spoločné pravidlá systému náhrad a pomoci cestujúcim pri odmietnutí nástupu do lietadla, v prípade zrušenia alebo veľkého meškania letov a ktorým sa zrušuje nariadenie (EHS) č. 295/91 (ďalej len „nariadenie o právach cestujúcich“) v spojení s Dohodou medzi Európskym spoločenstvom a Švajčiarskou konfederáciou o leteckej doprave z 21. júna 1999 v znení rozhodnutia Spoločného výboru Spoločenstva a Švajčiarska pre leteckú dopravu č. 2/2010 z 26. novembra 2010 vykladať v tom zmysle, že letecké spojenie, ktoré sa skladá z dvoch letových úsekov, s odletom z územia tretej krajiny, medzipristátím na území členského štátu a cieľovým miestom na území Švajčiarskej konfederácie, ktorého prevádzkujúci letecký dopravca je navyše dopravcom Spoločenstva, patrí do pôsobnosti nariadenia o právach cestujúcich?“

[III.] [omissis] [prerušenie konania]

ODÔVODNENIE:

[I.] [omissis] [odkaz na vnútroštátne právo]

[II.] O návrhu na začatie prejudiciálneho konania:

[A] **22 R 224/22d**

O skutkovom stave:

Žalobca mal potvrdenú jedinou rezerváciu na let OS 774 z Belehradu (Srbsko) do Viedne (Rakúsko) a OS 575 z Viedne do Ženevy (Švajčiarsko), ktorý mala žalovaná vykonať 30. júla 2020.

Let OS 774 z Belehradu do Viedne bol vykonaný. Let OS 774 z Viedne do Ženevy bol zrušený a žalobcovi to bolo oznámené menej ako sedem dní pred odletom. Náhradná preprava nebola ponúknutá. Let z Belehradu do Ženevy nepresahuje vzdialenosť 1 500 km.

Žalobca listom z 20. júla 2020 vyzval žalovanú na zaplatenie náhrady vo výške 250 eur a lehotu na zaplatenie stanovil do 3. augusta 2020.

O konaní vo veci samej:

Žalobca sa domáha priznania náhrady podľa článku 5 ods. 1 písm. c) v spojení s článkom 7 ods. 1 písm. a) nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 261/2004 z 11. februára 2004 (nariadenie o právach cestujúcich) vo výške 250 eur spolu s úrokmi a uviedol, že nariadenie o právach cestujúcich sa na predmetný let aplikuje.

Žalovaná žalobný nárok popiera, navrhuje zamietnutie žaloby a namieta, že cestujúci na svoj let nenastúpil na letisku, ktoré sa nachádza na území členského štátu, ktoré by podliehalo ustanoveniam. Ani cieľové miesto sa nenachádzalo na letisku Európskej únie. Pre nedostatok uplatniteľnosti nariadenia o právach cestujúcich cestujúcemu nepatrí náhrada.

Napadnutým rozsudkom prvostupňový súd zaviazal žalovanú na zaplatenie 250 eur spolu s úrokmi, ako aj náhrady trov konania. Z právneho hľadiska posúdil vyššie opísaný – sčasti nesporný, sčasti podľa vnútroštátnych procesných zákonov [§ 501 ods. 1 Zivilprozessordnung (Občiansky procesný poriadok)] nesporne zistený – skutkový stav v krátkosti v tom zmysle, že na základe Dohody medzi Európskym spoločenstvom a Švajčiarskou konfederáciou o leteckej doprave z 21. júna 1999, ktorá bola uzatvorená 21. júna 1999, zmenená uznesením Spoločného výboru Spoločenstva a Švajčiarska pre leteckú dopravu z 18. októbra 2006 (z formálneho hľadiska upravená rozhodnutím č. 2/2020 z 26. novembra 2020), sa nariadenie o právach cestujúcich na predmetný let aplikuje. Žalovaná neuviedla žiadne informácie k existencii mimoriadnych okolností alebo prijatiu primeraných opatrení. Žalobcovi preto patrí náhrada v požadovanom rozsahu.

Proti tomuto rozsudku smeruje **odvolanie** žalovanej založené na odvolacom dôvode týkajúcom sa nesprávneho právneho posúdenia s návrhom zmeniť napadnutý rozsudok v tom zmysle, že bude ako celok zamietnutý; subsidiárne podáva návrh na zrušenie rozsudku.

Žalobca navrhuje, aby sa odvolaniu nevyhovelo.

Landesgericht Korneuburg (Krajinský súd Korneuburg) má ako odvolací súd rozhodnúť o nároku žalobcu na druhom a poslednom stupni.

[B] 22 R 10/23k

O skutkovom stave:

Cestujúci L***** N***** a S***** C***** mali potvrdenú jedinú rezerváciu na let OS 568 z Zürichu (Švajčiarsko) do Viedne (Rakúsko) a OS 899 z Viedne do Marrákeša (Maroko), ktorý mala žalovaná vykonať 8. septembra 2019.

Let OS 568 z Zürichu do Viedne mal meškanie, kvôli ktorému cestujúci zmeškali prípojný let OS 899 a svoje cieľové miesto Marrákeš dosiahli s meškaním viac ako tri hodiny. Let z Zürichu do Marrákeša predstavuje vzdialenosť viac ako 1 500 km (a nie viac ako 3 500 km).

Cestujúci postúpili svoje práva na náhradu podľa článku 7 nariadenia o právach cestujúcich (prostredníctvom A***** Ltd nakoniec) žalobkyni, ktorá postúpenie prijala.

Žalobkyňa žalovanú neúspešne vyzvala na zaplatenie náhrady vo výške spolu 800 eur.

O konaní vo veci samej:

Žalobkyňa sa domáha priznania náhrady podľa článku 5 ods. 1 písm. c) v spojení s článkom 7 ods. 1 písm. b) nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 261/2004 z 11. februára 2004 (nariadenie o právach cestujúcich) vo výške 800 eur spolu s úrokmi a uvádza, že nariadenie o právach cestujúcich sa na predmetný let aplikuje.

Žalovaná popiera žalobný nárok, navrhuje zamietnutie žaloby a namieta, že cestujúci na svoj let nenastúpili na letisku, ktoré sa nachádza na území členského štátu, ktoré by podliehalo ustanoveniam Zmluvy. Ani cieľové miesto sa nenachádzalo na letisku Európskej únie. Pre nedostatok uplatniteľnosti nariadenia o právach cestujúcich cestujúcim nepatrí náhrada.

Napadnutým rozsudkom prvostupňový súd zaviazal žalovanú na zaplatenie 800 eur spolu s úrokmi, ako aj náhradou trov konania. Z právneho hľadiska posúdil vyššie opísaný – sčasti nesporný, sčasti podľa vnútroštátnych procesných zákonov (§ 501 ods. 1 Zivilprozessordnung) nesporne zistený – skutkový stav v krátkosti v tom zmysle, že na základe Dohody medzi Európskym spoločenstvom a Švajčiarskou konfederáciou o leteckej doprave z 21. júna 1999, ktorá bola uzatvorená 21. júna 1999, zmenená uznesením Spoločného výboru Spoločenstva a Švajčiarska pre leteckú dopravu z 18. októbra 2006 (z formálneho hľadiska upravená rozhodnutím č. 2/2020 z 26. novembra 2020), sa nariadenie o právach cestujúcich na predmetný let aplikuje. Žalovaná neuviedla žiadne informácie k existencii mimoriadnych okolností alebo prijatiu primeraných opatrení. Žalobkyni preto patrí náhrada v požadovanom rozsahu.

Proti tomuto rozsudku smeruje **odvolanie** žalovanej založené na odvolacom dôvode týkajúcom sa nesprávneho právneho posúdenia s návrhom zmeniť napadnutý rozsudok v tom zmysle, že bude ako celok zamietnutý; subsidiárne podáva návrh na zrušenie rozsudku.

Žalobkyňa navrhuje, aby sa odvolaniu nevyhovelo.

Landesgericht Korneuburg (Krajinský súd Korneuburg) má ako odvolací súd rozhodnúť o nároku žalobkyne na druhom a poslednom stupni.

O prejudiciálnych otázkach

[1] Primárnou podmienkou pre právo žalobcov na náhradu podľa článku 7 ods. 1 písm. a) nariadenia o právach cestujúcich je, že sporné lety patria do pôsobnosti nariadenia o právach cestujúcich.

[2] Podľa článku 3 ods. 1 nariadenia o právach cestujúcich sa toto nariadenie uplatňuje

a) pri cestujúcich odlietajúcich z letiska umiestneného na území členského štátu, ktorý podlieha ustanoveniam zmluvy; alebo

b) pri cestujúcich odlietajúcich z letiska umiestneného v tretej krajine na letisko, ktoré sa nachádza na území členského štátu, ktorý podlieha ustanoveniam zmluvy, pokiaľ im nebola poskytnutá protislužba alebo náhrada a pomoc v tejto tretej krajine, ak prevádzkujúcim leteckým dopravcom je dopravcom spoločenstva.

[3] V predmetných prípadoch sa ani miesto odletu, ani cieľové miesto letu nenachádzajú v členskom štáte Európskej únie; v prípade [A] sa miesto odletu nachádza na území tretej krajiny a miesto priletu na území Švajčiarskej konfederácie; v prípade [B] sa miesto odletu nachádza na území Švajčiarskej konfederácie a miesto priletu na území tretej krajiny.

Základom tohto chápania je doterajšia judikatúra Súdneho dvora Európskej únie, podľa ktorej let s jedným alebo viacerými prípojmi, ktoré boli predmetom jedinej rezervácie, predstavuje celok na účely práva cestujúcich na náhradu stanoveného nariadením č. 261/2004, z čoho vyplýva, že uplatniteľnosť tohto nariadenia sa posudzuje vzhľadom na pôvodné miesto odletu a konečné cieľové miesto (rozsudok Súdneho dvora Európskej únie z 11. júla 2019, České aerolinie, bod 16; uznesenie z 12. novembra 2020, KLM Royal Dutch Airlines, C-367/20, bod 19; rozsudky z 24. februára 2022, Airhelp, C-451/20, bod 26; zo 6. októbra 2022, flightright GmbH, C-436/21, bod 23.) Okolnosť, že sa letisko, kde sa uskutočňuje medzipristátie, nachádza na území členského štátu, nevedie k uplatniteľnosti nariadenia o právach cestujúcich (rozsudok Súdneho dvora Európskej únie z 24. februára 2022, C-451/20, Austrian Airlines, bod 41).

[4] Dohoda medzi Európskym spoločenstvom a Švajčiarskou konfederáciou o leteckej doprave, ktorá bola uzatvorená 21. júna 1999 stanovuje pravidlá pre zmluvné strany v oblasti civilného letectva (článok 1 Dohody). V jej preambule je uvedené, že zmluvné strany z dôvodu integrovaného charakteru medzinárodného civilného letectva chcú zosúladiť predpisy pre leteckú dopravu v Európe.

Kapitola 1 článok 1 ods. 1 Dohody definuje jej cieľ ako stanovenie pravidiel pre zmluvné strany v oblasti civilného letectva.

Podľa článku 2 Dohody ustanovenia tejto dohody a jej prílohy platia v rozsahu, v akom sa dotýkajú leteckej dopravy alebo záležitostí súvisiacich s leteckou dopravou, ako je to uvedené v prílohe tejto dohody.

Článok 23 ods. 1 Dohody upravuje, že táto dohoda sa nedotýka práva každej zo zmluvných strán, ktoré spočíva v možnosti jednostranne zmeniť svoje právne predpisy o niektorej z otázok upravených v tejto dohode, a to pri dodržaní zásady zákazu diskriminácie a splnení ustanovení tejto dohody.

Článok 32 Dohody upravuje, že príloha tvorí neoddeliteľnú súčasť tejto dohody.

Podľa prílohy vo všetkých prípadoch, v ktorých akty špecifikované v tejto prílohe obsahujú odkazy na členské krajiny Európskeho spoločenstva alebo požiadavku prepojenia s členskými štátmi Európskej únie, odkazy sa na účely tejto dohody

uplatňujú rovnako na Švajčiarsko alebo na požiadavku prepojenia so Švajčiarskom.

Rozhodnutím Spoločného výboru Spoločenstva a Švajčiarska pre leteckú dopravu č. 1/2006 z 18. októbra 2006 (z formálneho hľadiska upravené rozhodnutím č. 2/2020 z 26. novembra 2010) bola Dohoda (okrem iného) zmenená v tej súvislosti, že do bodu 6 Prílohy bolo začlenené nariadenie o právach cestujúcich (namiesto medzitým zrušeného nariadenia č. 295/91).

Vnútroštátny súd sa prikláňa k názoru, že už znenie a zrejmy cieľ Dohody hovorí v prospech neobmedzenej uplatniteľnosti nariadenia o právach cestujúcich aj na územie Švajčiarska.

[5] Zivilgericht des Kantons Basel-Stadt (Občiansky súd kantónu Bazilej – mesto, Švajčiarsko) však s odvolaním na článok 15 Dohody, v ktorom sa práva na prepravu udeľujú len leteckým dopravcom Spoločenstva a leteckým dopravcom zo Švajčiarska pre trasy medzi Švajčiarskom na jednej strane a Európskou úniou na druhej strane, ako aj v rámci Európskej únie, zastáva názor, že nariadenie o právach cestujúcich sa uplatní len v tomto rozsahu (rozhodnutia z 11. marca 2011, V.2010.1734; z 15. mája 2012, V.2012.213).

Proti tomu však podľa názoru vnútroštátneho súdu možno namietat, že článok 15 Dohody o obojstrannom priznaní práv na prepravu predstavuje len jeden aspekt celej Dohody, ktorý s priznaním práv cestujúcim nemá zjavnú súvislosť.

[6] Schweizer Bundesamt für Zivilluftfahrt (BAZL) (Švajčiarsky spolkový úrad pre leteckú dopravu, Švajčiarsko) naopak zastáva očividne názor, že nariadenie o právach cestujúcich platí bez ohľadu na leteckú spoločnosť aspoň pre všetky odlety zo Švajčiarska (<www.bazl.admin.ch/bazl/de/home/gutzuwissen/fluggastrechte.html>). To by muselo potom – tu v prípade [A] – platiť aj pre všetky lety s cieľovým miestom vo Švajčiarsku, ak by boli splnené ostatné podmienky článku 3 ods. 1 písm. b) nariadenia o právach cestujúcich.

Vnútroštátny súd však vychádza z tohto:

– prevádzkujúci letecký dopravca pre oba úseky letov – žalovaná – je leteckým dopravcom Spoločenstva.

– prijatie náhrady v treťom štáte predstavuje okolnosť, ktorou zaniká právo [na náhradu] a ktorú by podľa všeobecných zásad má uviesť a dokázať žalovaný prevádzkujúci letecký dopravca. Žalovaná však nepodala žiaden procesný argument, ktorý by sa toho týkal.

[6] Aj (nemecký) Bundesgerichtshof (BGH) (Spolkový súdny dvor, Nemecko) vo svojom návrhu na začatie prejudiciálneho konania z 9. apríla 2013 (X ZR 105/12) a 22. júna 2021 (X ZR 15/20) – ktorých obsahom bola uplatniteľnosť podľa článku 3 ods. 1 písm. a) nariadenia – zastával stanovisko, že rozšírením nariadenia

o právach cestujúcich na územie Švajčiarska prostredníctvom Dohody podliehajú pôsobnosti nariadenia aj také lety, ktoré odlietajú z územia Švajčiarska a svoj cieľ majú v tretej krajine.

Nemecký Bundesgerichtshof (BGH) (Spolkový súdny dvor) k tomu uviedol, že príloha k Dohode, ktorá bola prepracovaná rozhodnutím Výboru pre leteckú dopravu č. 2/2010 v 2. zarážke určuje, že odkazy na členské štáty Európskeho spoločenstva alebo Európskej únie v aktoch špecifikovaných v tejto prílohe sa majú chápať v tom zmysle, že tým odkazujú aj na Švajčiarsko. Článok 3 ods. 1 nariadenia o právach cestujúcich by sa teda mohol uplatniť tak, že pre práva podľa toho nariadenia postačuje, ak miesto odletu alebo – ak sa sídlo leteckého dopravcu nachádza v Európskej únii alebo vo Švajčiarsku – miesto priletu nachádza vo Švajčiarsku. Takýto výklad Dohody spolu s prílohou zodpovedá nielen svojmu zneniu, ale aj cieľu formulovanému v preambule, a síce, aby sa predpisy pre leteckú dopravu v rámci Európy vrátane územia Švajčiarska zosúladi. Podľa toho by leteckí dopravcovia vo Švajčiarsku mohli a museli fungovať za rovnakých podmienok ako tí v členských štátoch Európskej únie. Spotrebitelia a zákazníci leteckých dopravcov by potom vo Švajčiarsku mali nájsť rovnaký štandard kvality a teda voči týmto dopravcom vo Švajčiarsku aj uplatňovať rovnaké práva, ako v členských štátoch Európskej únie, a leteckí dopravcovia by mali podliehať rovnakým podmienkam hospodárskej súťaže. S tým by bolo sotva v súlade to, ak by sa nariadenie o právach cestujúcich uplatňovalo len na cestujúcich, ktorí na území Švajčiarska nastúpili na let [smerujúci] na letisko na území členského štátu Európskej únie.

[a] Prejudiciálne konanie (C-259/13), ktoré sa začalo vo veci X ZR 105/12, sa však z registra Súdneho dvora Európskej únie vymazalo.

[b] S druhou s tým súvisiacou prejudiciálnou otázkou v prejudiciálnom konaní (C-436/12), ktoré začalo vo veci X ZR 15/20, sa Súdny dvor Európskej únie kvôli záveru vyplývajúcejmu z odpovede na prvú prejudiciálnu otázku nemusel zaoberať.

[7] Návrh na začatie prejudiciálneho konania podaný Amtsgericht Hannover (Okresný súd Hannover, Nemecko) (C-3/15), ktorý sa týkal uplatnenia článku 3 ods. 1 písm. b) nariadenia o právach cestujúcich na let z tretej krajiny do Švajčiarska, sa rovnako vymazal z registra Súdneho dvora Európskej únie.

[8] Prejednanie prejudiciálnej otázky je pre odvolací súd nevyhnutné, aby následne mohol rozhodnúť o odvolaniach. Odvolací súd vychádza z toho, že neexistuje *acte clair*.

Ak Súdny dvor odpovie na prejudiciálne otázky kladne, potom oprávnené existujú práva žalobcov na náhradu; odvolaniam žalovanej by sa nevyhovelo. Ak Súdny dvor odpovie na prejudiciálne otázky záporne, právo žalobcov na náhradu neexistuje; odvolaniam žalovanej by sa vyhovelo a prvostupňové rozsudky by sa

zmenili v tom zmysle, že žaloby by sa zamietli. Odpovede na prejudiciálne otázky sú preto nevyhnutné pre rozhodnutie vnútroštátneho súdu.

[III.] [I.] [*omissis*] [odkaz na vnútroštátne právo]

Landesgericht Korneuburg (Krajinský súd Korneuburg,), [*omissis*]

Korneuburg, 24. januára 2023

[*omissis*]

PRACOVNÝ DOKUMENT